KENGYEL KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

SPORTFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

2021-2024

Az Európai Sport Charta szerint sport minden olyan fizikai tevékenység, amely esetenként vagy szervezett formában a fizikai és szellemi erőnlét fejlesztését szolgálja, társadalmi kapcsolatok teremtése vagy különböző szintű versenyeken elérendő eredmények céljából. A Charta a lehető legtágabban értelmezi a sport fogalmát.

Az európai értékrend szerint az állam legfontosabb célja az, hogy állampolgárai életminőségét, egészségi állapotát javítsa. Minőségi munkára csak megfelelően edzett, tetterős társadalom, csoport, egyén képes. Mindezt leghatékonyabban az aktív sportolás megkülönböztetett, átfogó – nem csak pénzügyi – támogatása révén érhetjük el. E témakörben folytatott kutatások eredményei alapján kijelenthető, hogy a sport életünk elidegeníthetetlen része, amely támogatásra érdemes, támogatásra szorul, hiszen átfogó eszközként, a modern társadalom negatív hatásainak ellensúlyozására, kiküszöbölésére hatékony megoldásokat kínál. A mindenkori kormányzatnak, a gazdaság szereplőinek, irányítóinak, résztvevőinek nem szabad kihasználatlanul hagyni a sportban rejlő lehetőségeket. Ennek megfelelően a legfontosabb célkitűzése az, hogy a sport legyen „mindenki szenvedélye"!

A kulturális élet és a humán szféra több más területéhez hasonlóan, a sportkultúra fejlesztése is csak hosszú távon érvényesülhet, működtetése csak tervezetten lehet hatékony. A meghozott jelentős döntések következményei sokszor csupán esztendőkkel később jelentkeznek. Nem lehet egyik napról a másikra komoly sikereket felmutatni, csak az átgondolt, hosszabb távra szóló elképzelések, tervek s azok következetes megvalósítása, betartása hozhat az eredményekben előrelépést.

Magyarország Alaptörvényének XX. cikk (2) bekezdése emberi alapjogként rögzíti a rendszeres testedzés biztosításához fűződő jogokat.

A helyi önkormányzatok sporttal kapcsolatos feladatai

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 13. §-a az önkormányzatok feladatai közé sorolja a sport, ifjúsági ügyeket és az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatásokat.

A helyi települési önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatait a Sportról szóló 2004. évi I. törvény (a továbbiakban: Sporttörvény) 55. § (1) – (2) bekezdése határozza meg:
„55. § (1) A települési önkormányzat – figyelemmel a sport hosszú távú fejlesztési koncepciójára –:
a) meghatározza a helyi sportfejlesztési koncepciót, és gondoskodik annak megvalósításáról,
b) az a) pontban foglalt célkitűzéseivel összhangban együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel,
c) fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket,
d) támogatja az iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlása feltételeinek megteremtését.
(2) A települési önkormányzat az (1) bekezdésben foglaltakon kívül támogatja az iskolai sportkörök működéséhez, vagy az ezek feladatait ellátó diáksport-egyesületek feladatainak zavartalan ellátásához szükséges feltételek megteremtését."

A sportkoncepció alapelvei

1. Kengyel Községi Önkormányzat – figyelemmel a sport hosszú távú fejlesztési koncepciójára – működési területén:
   - meghatározza a helyi sportfejlesztési koncepciót, és gondoskodik annak megvalósításáról;
   - fenntartja, működteti, és szükség szerint fejleszti a tulajdonát képező sportlétesítményeket;
   - támogatja az iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlása feltételeinek megteremtését, beleértve az iskolai sportkörök (diáksport körök), valamint diáksport egyesületek tevékenységét;
   - célkitűzéseivel összhangban támogatja a helyi sportszervezeteket, sportszövetségeket.

2. Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a sportkoncepció megalkotása során – összhangban az Európai Sport Chartával és a Nemzeti Sportstratégiával – alapdokumentumként veszi figyelembe Magyarország Alaptörvényét, az Mötv-t és Sporttörvényt.

3. A sport önszerveződésre épülő autonóm tevékenység, a kultúra része, szervesen kapcsolódik a társadalom kulturális, gazdasági életéhez.

4. A legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez, a sportoláshoz, a rendszeres testedzéshez való jog az állampolgárok Alaptörvény által biztosított alapvető joga.

5. A testi nevelésnek – mint pozitív társadalomformáló eszköznek – megkülönböztetett figyelmet kell élveznie. A testkultúra, a sport kiemelkedő jelentőségét támasztják alá társadalmilag hasznos, semmi mással nem helyettesíthető funkciói:
   - az egészségmegőrzés, illetve a betegségmegelőzés egyik alapvető eszköze;
   - jelentős szerepet tölt be az ifjúság erkölcsi-fizikai nevelésében, személyiségformálásában;
   - a közösségi együttélésnek, a településünkhöz történő pozitív érzelmi kötődés, az egészséges lokálpatriotizmus kialakításának fontos eszköze;
   - a mozgáskultúra, a mozgásműveltség, a cselekvésbiztonság fejlesztésének egyedi formája;
   - elősegíti a tisztességes játék (fair play), az esélyegyenlőség és a tolerancia eszményének kiteljesedését;
   - kulcsszerepet „vállal" a település önveszélyeztető tendenciák (alkohol-, dopping és drogfogyasztás) elleni harcban;
   - pozitív lehetőség, program a szabadidő kulturált, hasznos eltöltésére, a szórakozásra és szórakoztatásra;
   - országon belül, s a nemzetközi színtéren a civil kapcsolatok kialakításának, közösségek együttműködésének könnyen megszervezhető formája;
   - fontos szerepet tölt be Kengyel község hírnevének növelésében, jelentős hatása van a településmarketing területén.

6. A testnevelés és a sport részterületei – az óvodai testneveléstől a felnőtt versenysportig – egymással összefüggő és kölcsönhatásban álló egészet képeznek, egyik területének fejlesztése vagy elhanyagolása kihat a testkultúra egészére.

7. Az Önkormányzat az általa támogatott területeken folyó munkát folyamatosan kontrollálja, a sport támogatására adott pénzek felhasználását ellenőrzi.

Alapfeladatok, prioritások

Az alapelveknél megfogalmazott értékek megteremtése, biztosítása érdekében az önkormányzat az alábbi feladatokat határozza meg:

1. Az önkormányzat az anyagi lehetőségei függvényében támogatja a kengyeli sporttevékenységet.

2. Együttműködik a sporttal foglalkozó helyi szervezetekkel.

3. Az önkormányzat a tulajdonát képező sportlétesítményeket fenntartja, működteti. A költségvetési lehetőségeitől, valamint egyéb támogatási forrásoktól függően törekedni kell az önkormányzati sportlétesítmények, a közterületeken lévő sportpályák, játszóterek karbantartására, fejlesztésére.

4. A sporttevékenység részterületei között az önkormányzat az alábbi szempontokat emeli ki:
   a) A lakosság egészségmegőrzése érdekében hosszú távon a sporttevékenységek középpontjába a gyermek- és ifjúsági sportot – ezen belül az iskolai testnevelést –, valamint a szabadidősportot kell állítani.
   b) A tanuló ifjúság egészségi, erőnléti állapota a jövő társadalmának egyik meghatározó tényezője. Megfelelő korban történő mozgásfejlesztés, jól szervezett, hatékonyan támogatott és motivált iskolai testnevelés és diáksport képezheti csak azt a meghatározó alapot, melyre a sporttevékenység többi területe, így a szabadidős sportolás, az utánpótlás-nevelés, a versenysport és az élsport épülhet.
   c) Az egészségmegőrzésben meghatározó szerepet tölthet be a rendszeresen végzett szabadidős sporttevékenység, mely a munkaképesség megtartásán és javításán kívül az önmegvalósítás, a szórakozás, a közösségi tevékenység egyik fontos eszköze. Ezért a lakosság széles rétege számára kell biztosítani az alapvető (szabadidő) sportolási és rekreációs lehetőségeket. Ez elsősorban a megfelelő programok, illetve létesítmények biztosításával történhet meg.
   d) Figyelemmel az esélyegyenlőségre segíteni kell a fogyatékosok és a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok sporttevékenységeit.
   e) A gyermek- és ifjúsági sport támogatása a kulcsfontosságú feladatok közé kell, hogy tartozzon. A korosztály sportegyesületen belüli tevékenysége az utánpótlás-nevelés keretein belül történik. Az utánpótlás-nevelés kiemelését mindenképpen indokolja, hogy a Sporttörvény is a támogatásra javasolt területek közé sorolja. A Sporttörvény ajánlása mellett a prioritás megfogalmazását indokolja az is, hogy a tehetséges fiatalok számára biztosítani kell a megfelelő szintű képességfejlesztés lehetőségét. Ezt az elvet az Európa Tanács által kiadott Európai Sport Charta is konkrétan megfogalmazza: az átlagosnál tehetségesebb sportolók számára meg kell adni „az egyéni sportteljesítmények javításának lehetőségét".
   Számunkra ugyanakkor a legfontosabb tény, hogy a helyi sportkörök nagy többségében mindenekelőtt gyermek- és ifjúsági korú gyermekek sportolnak, az egyesületekben elsősorban utánpótlás-nevelő munka folyik.

f) A Sporttörvény a helyi önkormányzatok feladatai között konkrétan nem említi a versenysport-élsport támogatását, de nem is tiltja azt. A versenysport támogatásának, értékelésének elveit, elismerését helyi szinten szükséges meghatározni.

Önkormányzati sportigazgatás - sportszabályozás

Az igazgatási, szervezési, koordinálási feladatok főbb elemei:

- Kengyel Községi Önkormányzat Képviselő-testülete munkájának előkészítése (előterjesztések, tájékoztatók, beszámolók), a hozott határozatok végrehajtása;
- sportfejlesztési és sportfinanszírozási célok meghatározásának előkészítése, végrehajtása, ellenőrzése;
- közreműködés a sportkoncepció végrehajtásában, a koncepció aktualizálásának figyelemmel kísérése, indokolt esetben a módosítási javaslatok előkészítése;
- sportlétesítmények működésének szakmai felügyelete;
- kapcsolattartás a testneveléssel és a sporttal foglalkozó szakemberekkel
- közreműködés a versenyek szervezésében;
- az önkormányzati támogatások célirányos felhasználásának ellenőrzése;
- közreműködés a gyermek- és ifjúsági sport (diáksport, utánpótlás-nevelés), a helyi élsport, versenysport, a szabadidősport feltételeinek biztosításában;
- a sportszakemberek képzésének, továbbképzésének segítése;
- a helyi sportfeladatok ellátása érdekében együttműködés a megyei, országos sportszervezetekkel, a sportban érdekelt társadalmi és gazdasági szervezetekkel.

A sport területei

1. **Sportlétesítmények**

Az Önkormányzat pályázati forrásból és lehetőségeihez mérten saját erőből biztosítja a tulajdonát képező sportlétesítmények üzemeltetésének, fenntartásának és felújításának pénzügyi forrásait.

Kengyel Községi Önkormányzat tulajdonát képező sportlétesítmény:

- Sporttelep 5083 Kengyel 0159 hrsz.

Az Önkormányzat folyamatosan karbantartja a játszótereket, köztéri sportlétesítményeket.

Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a saját tulajdonát képező sportlétesítmények a fogyatékos és egészségkárosodott sportolók részére is megközelíthetővé váljanak.

A felújítások, üzemeltetések, új sportlétesítmények építése érdekében minél több központi pályázati lehetőséggel kívánunk élni.

2. **Gyermek- és ifjúsági sport**

Fő feladatok:

a) Óvodai testnevelés, sportmunka

Az óvodás gyermekek mozgáskultúrájának fejlesztését, egészséges életmódra nevelését már óvodás korába el kell kezdeni, teherbírásukat, állóképességüket fejleszteni szükséges.

A torna a csoportszobákban és az udvaron történik.

Törekedni kell a jó minőségű sport- és fejlesztőeszközök beszerzésére, az óvodapedagógusok szakirányú továbbképzésének támogatására, az udvari játékok rendszeres bővítésére.

b) Iskolai testnevelés és diáksport

A Kengyeli Kossuth Lajos Általános Iskola a Karcagi Tankerületi Központ fenntartásában működik.

Az iskolai testi nevelés a tanórákon, illetve a tanórákon kívüli foglalkozás keretében, szaktanárok irányításával zajlik az általános iskolában, a köznevelési törvényben foglaltaknak megfelelően.

Az oktatási intézmény a pedagógiai programjában az egészségmegőrzést, a testnevelést prioritásként fogalmazta meg.

Az Önkormányzat szervesen együttműködik az intézménnyel és lehetőségeihez mérten segíti azt.

Az Önkormányzat az iskolai testnevelés és a diáksport számára biztosítja – az iskolai sportudvaron és tornatermen túl – a saját tulajdonában lévő sportlétesítményeket is, természetesen a létesítményt használó egyesületekkel, intézményekkel történő egyeztetéssel;

c) Utánpótlás-nevelés:

Az iskolai és diáksport versenyrendszerének szélesítésével biztosítható a kiválasztás hatékonysága. Az egyesületeknek világos, támogatható fejlesztési stratégiával kell rendelkezniük ahhoz, hogy az Önkormányzattal közösen, hosszútávon biztosítani lehessen a minőségi munkát. Az önkormányzati tulajdonú sportlétesítmények bérleti díj megfizetése nélküli, illetve kedvezményes használati lehetősége (sportegyesületek esetében).

3. <u>Versenysport</u>

Fő feladatok:

- A településen elterjedt és eredményesen működő sportágakat az Önkormányzat továbbra is támogatni kívánja. A felnőtt versenysport anyagi támogatását nem tekinti alapfeladatának, de sportpolitikai elveket szem előtt tartva működésüket anyagilag is segítheti.
- A támogatási keret felosztásáról a Képviselő-testület dönt.
- A sportegyesületi utánpótlás-nevelést és az iskolai sportkörökben folyó minőségi felkészítést szükséges összehangolni. A tehetséges fiatalok sportkarrierjét egyengetni kell, ez önkormányzati alapfeladat.
- Az önkormányzati támogatás mértékét a szervezet sportolóinak létszáma, az utánpótlás-nevelés terén végzett tevékenysége, az utánpótlás-nevelés színvonala, mind mennyiségi (rendszeresen sportolók száma), mind minőségi (elért versenysport eredmények), valamint a vállalt önerő mértéke alapján kell megállapítani.

4. <u>Szabadidősport (lakossági sport) – sport rekreáció</u>

Fő feladatok:

- Az egyik legfontosabb feladat továbbra is a sok embert rendszeresen megmozgató, a szabadidősport-programok meghirdetése, szervezése, lebonyolítása.
- A nagyobb résztvevői létszámot felvonultató, településmarketing szempontjából is jelentős rendezvények – lehetőség szerinti – anyagi, erkölcsi, szakmai segítése. Az Önkormányzat a támogatás módját a *„rendezvények finanszírozása"* keretein belül határozza meg.
- A szabadidősport segítésének leghatékonyabb módjaként az Önkormányzat minél több sportlétesítményt tartson fenn.
- A Kengyelfutás népszerű sportprogram évente történő megrendezése, finanszírozása.
- A településen megrendezendő szabadidősport-rendezvények propagálása.

5. **Fogyatékkal élők sportja**

Fő feladatok:

- A fogyatékkal élők sportolási lehetőségeit bővíteni a rendelkezésre álló sportlétesítmények használatba adásával, újabb és újabb sportolási lehetőségek (versenyek, tömegsport-rendezvények szervezése) megteremtésével.
- A sportlétesítmények, tornatermek akadálymentesítése.

Önkormányzati sportfinanszírozási rendszer

Alapvető értékek, meghatározások

Az Önkormányzati sportfinanszírozást elsősorban a jogszabályi előírások, kötelezettségek, valamint az önkormányzat által megfogalmazott elvek, prioritások, és azok következetes betartása határozzák meg.

A testkultúra támogatása területén az önkormányzat *nem fenntartóként,* hanem *támogatóként* járul hozzá a sportszervezetek működéséhez.

Az önkormányzati sporttámogatás általános formái

- közvetlen sportcélú anyagi támogatás helyi sportszervezet, intézmény, sportoló részére;
- önkormányzati tulajdonú sportlétesítmény használatának biztosítása edzésekre, sportrendezvényekre, sportcélú feladatokra;
- sportpályák karbantartása, fejlesztése, az önkormányzat illetékességébe tartozó közterületek – kedvezményes – használatának biztosítása sportrendezvényekhez;
- szervezési, irányítási feladatok elvégzése, azokban közvetlen együttműködés a sportszervezetekkel.

Iskolai testnevelés és diáksport

A diákolimpiákon és az egyéb korosztályos bajnokságokon kiemelkedően szereplő egyéni versenyzők, illetve csapatok tagjainak, valamint az őket felkészítő testnevelők, edzők elismerése.

Szabadidősport (tömegsport) – sport rekreáció

Kengyel község a szabadidősportot (lakossági sportot) programok szervezésével, rendezvények támogatásával és létesítmények biztosításával tudja hatékonyan támogatni.

Kengyel Községi Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a sport és szabadidős tevékenység népszerűsítését, a sportolási lehetőség megteremtését, a meglévő eszközök korszerűsítését, bővítését.

Záradék: Kengyel Községi Önkormányzat a Sportfejlesztési Koncepciót a 66/2021. (III. 3.) önkormányzati határozattal fogadta el.

Gál József
polgármester